

Při řešení problémů spojených s rizikovým chováním žáků na základních školách je velmi důležitá součinnost rodičů a všech pracovníků školy, ale také dalších orgánů a institucí, kterých se tato problematika týká – orgán sociálně-právní ochrany dětí, dětský lékař, školské poradenské zařízení (dále „ŠPZ“), příp. také Policie ČR. Základní odpovědnost za vzdělávání i výchovu mají zákonní zástupci – rodiče. Ti mají povinnost i ve vztahu ke škole – je nezbytné, aby spolupracovali a podpořili význam vzdělávání. Škola plní funkci nejen vzdělávací, ale i neméně důležitou složku výchovnou. Na problémové chování žáka by tedy nemělo být reagováno pouze kázeňským opatřením, ale též vhodnou pedagogicko-psychologickou pomocí ze strany školy. Škola může využít i součinnosti dalších odborníků a institucí, jako je školní psycholog, výchovný poradce, pedagogicko-psychologická poradna apod. Zvýšenou pozornost je pak třeba věnovat žákům, kteří s ohledem na svůj zdravotní stav, sociální postavení či schopnosti vyžadují zvláštní pozornost a péči. Jedná se o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“). Těmto žákům je zaručen zvláštní přístup a pomoc při vzdělávání a vytvoření takových podmínek, které budou odpovídat jejich vzdělávacím potřebám a schopnostem⁴. Pokud žák plní povinnou školní docházku, nelze jej podmíněně vyloučit nebo vyloučit ze školy.

Zákon č. 561/2004 Sb., § 16 Podpora vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami, § 16a Poradenská pomoc školského poradenského za-

řízení § 21 Práva žáků, studentů, a zákonných zástupců dětí a nezletilých žáků, § 22 Povinnosti žáků, studentů a zákonných zástupců dětí a nezletilých žáků, § 29 Bezpečnost a ochrana zdraví ve školách a školských zařízeních, § 30 Školní řád, vnitřní řád a stipendijní řád, § 164 Ředitel školy a školského zařízení.

Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, § 7 Škola. ◀

a cíle vzdělávání, § 21 Práva žáků, studentů, a zákonných zástupců dětí a nezletilých žáků, § 22 Povinnosti žáků, studentů a zákonných zástupců dětí a nezletilých žáků, § 29 Bezpečnost a ochrana zdraví ve školách a školských zařízeních, § 30 Školní řád, vnitřní řád a stipendijní řád, § 164 Ředitel školy a školského zařízení.

Vyhláška č. 48/2005 Sb., § 3 organizace vzdělávání.

Vyhláška č. 263/2007 Sb., kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení zřízených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí, § 6 Dohled nad žáky. ◀

5 Škola v souladu se svým školním vzdělávacím programem pořádá poznávací turistický kurz, na který však odmítla účast jednomu žákovi z důvodu jeho velmi špatného chování s tím, že škola není schopna zajistit jeho bezpečnost ani bezpečnost jeho spolužáků.

Je třeba vycházet ze skutečnosti dané školským zákonem, že vzdělávání je založeno (mimo jiné) na zásadě rovného přístupu bez jakékoliv diskriminace, zohledňování vzdělávacích potřeb jedince a vzájemné úcty a respektu. Nelze tedy při akcích organizovaných školou mimo prostory školy „vyloučit“ žáka z této akce s tím, že nelze zajistit bezpečnost všech žáků. Pokud škola organizuje akci mimo prostory školy, je její povinností vytvořit rovné podmínky pro všechny žáky příslušné třídy, tj. všem zajistit i bezpečnost.

Zákon č. 561/2004 Sb., § 2 Zásady

6 Veřejná škola v jedné třídě, do které zájemci dělali zkoušky, má rozšířenou výuku přírodovědných předmětů. Žáci této třídy se musí účastnit povinně volitelných kurzů, za které musí platit měsíčně 1500 Kč. Je to správné?

Vzdělávání ve škole musí být založeno na zásadě rovného přístupu ke vzdělávání a musí být dodržena zásada bezplatného základního vzdělávání poskytovaného školou zřízovanou státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí. Přijetí žáků do třídy s rozšířenou výukou např. přírodovědných předmětů a současně vzdělávání v takovéto třídě nelze podmiňovat úhradou finančního příspěvku nebo zajištěním finančního daru.

Bezplatnost základního vzdělávání ve veřejných školách je stanovena

⁴ Mohou však nastat situace, kdy výuka žáka se SVP nevhodným způsobem narušuje či znemožňuje výuku ostatních spolužáků. V takovém případě může škola využít obecně platná pravidla dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví, jež jsou vymezená v dokumentu MŠMT č. j.: 21291/2010-28 „Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže“ a závazná pro všechny skupiny dětí, žáků a studentů se SVP. Pro případ výjimečných situací má mít každá škola vytvořen tzv. krizový plán. Krizový plán vypracovává škola individuálně pro žáka, kterému krizová situace hrozí z důvodu přidružených zdravotních komplikací. Dále lze odkázat na pracovní náplň asistenta pedagoga, kdy ředitel školy rozhoduje, zda bude mít asistent pedagoga v pracovní náplni pouze přímou pedagogickou činnost, nebo zda bude přímou pedagogickou činnost kombinovat s činností nepřímou. Práce s žákem se SVP mimo třídu v době vyučování může nastat pouze v odůvodněných případech (např. v situacích, kdyby mohlo dojít ke zranění či sebepoškození a ohrožení bezpečnosti žáka, k ohrožení bezpečnosti a zdraví spolužáků a pedagoga, v případě náhlé zdravotní indispozice apod.), pod vedením pedagoga (žák nesmí být v místnosti sám bez dohledu; o dalším postupu vzdělávání rozhodne pedagog) a jen v omezeném rozsahu a po menší část vyučování.